

ХЕЈИРХАҢ КИТАБ ҲАВАСКАРЛАРЫ

Сосиологик тадқиқотлар кестарип ки, бу кун өлкәмиздә, демек олар, бүтүн аиләләрин шәхси китабханасы вардыр. Шәхси китабханаларда топланмыш китабларын сәји 30 милјард нүсхәҗә чатыр. Бу да бүтөвлүкдә дәвләт, һәмкарлар иттифагы вә идарә китабханаларынын фондундан 6 дәфә чохдур.

Зәнкин билек хәзинәләринин истифадәсиз галмасы, ичтимайјәтин хидмәтинә верилмәси бәјүк әһәмијјәтә малыкдыр. Өз шәхси китабханасыны охучулардан — достларындан, иш јолдашларындан, гоншуларындан... әсиркәмәјән китаб һавәскарларынын сәји хејли артмышдыр. Бу јазыда онлардан үчү һаггында сөһбәт ачмаг истәјрик.

«Салам, һәрмәтли Әбүлгасым мұәллим! Көндәрдијиниз китабы, мәктубу вә шәклинизи алыб чох шад олдум. Бунлар мөним үчүн әзиз атадан гиймәтли һәдијјә оларат галмагдәдыр. Бу достлут, гардашлыг, китаб мұбадиләси өмрүмдә јени бир сөһифә ачыб, санки илләр боју ата-анасыны итирән ушаг јенидән онлары тапарат јени һәјәтә гәдәм гојуб...»

Бу чүмләләр елиминизин, обамызин сөз сәрвәтинин маһир билчиси вә топлајычысы Әбүлгасым һүсөјнзәдәјә Тәбриз сакани, зијалы Әһмәд Азәрлунын көндәрдији мәктубдан көтүрүлмүшдүр. Ә. һүсөјнзәдәнин шәхси китабханасында әдәбијјәтә, тарихә, фәлсәфәјә, хаг јарадычылығына вә с. дәир Азәрбајҗан, рус, әрәб, фарс, түрк, алман дилләриндә нәшр едилмиш 5 мин нүсхәјә јахын гиймәтли китаб сахланыр. Низаминин «Хәмсә»си, Фүзулинин күлијјаты, С. Ә. Ширванинин, М. С. Ордубадинин, С. Вургунун, һ. Мөһдинин, рус јазычыларындан А. Н. Толстојун, И. С. Туркеневиң, А. П. Чеховун, Гәрби Авропа классикләриндән В. һугонун, Ф. Шиллерин вә башгаларынын әсәрләри онун китабханасынын бәзәјидир. Бу гиймәтли билек хәзинәсіндән фәһләләр, тәләбәләр, алимләр бәһрәләнә билирләр. Ә. һүсөјнзәдә китаб сечмәкдә дә, мұталиә етмәкдә дә охучуларә јахындан көмәк кестарип.

Хејирхаһ китаб һавәскары хариҗи өлкә охучулары илә дә әләгә сахлајыр, онларла китаб мұбадиләси апарыр. АДРдән, Түркиядән вә бир сыра башга өлкәләрдән онун унванына мәктублар кәлир. Бу мәктубларда чүрбөчүр китаблар көндәрилмәси хаһиш олунар, миннәтдарлыг билдириләр.

Ә. һүсөјнзәдәнин шәхси китабханасында онун өз ахтарышларынын бәһрәләриндән ибарәт кушә дә вардыр. һәммин кушәдә онун мұхтәлиф илләр дә чапдан бурахылмыш 26 адда китабы топлан-

мышдыр.

Шәхси китабларынын башгаларындан әсиркәмәјән адамлар јахшы баша дүшүрләр ки, китаб ичтимайјәтин истифадәсинә верилдикдә онун фәјдасы даһа чох олур. М. Ф. Ахундов адына Азәрбајҗан Дәвләт Опера вә Балет Театрынын солист-концертмејстери, республиканын хаг артисти, тарзән Бәһрам Мансуров да бу хејирхаһ һиссләрлә јашајан китаб һавәскарларындандыр. Онун шәхси китабханасында Азәрбајҗан, рус, маҗар, әрәб, фарс, түрк, инкилис, франсыз, алман... дилләриндә нәшр олунамүш надир китаблар вардыр. Бу гиймәтли мәнәви сәрвәтдән јүзләрлә охучу, о чүмләдән хариҗи өлкәләрин китаб һавәскарлары, мусигичиләри истифадә едә билирләр.

Бәһрам мұәллим тарзән олмагла бәрәбәр, һәм дә мусиги тарихчиси вә Шөрг мусигисинин билчиси сәјиыр. О, ЈУНЕСКО-да Азәрбајҗан хаг мусигисини ифә етмиш јекәнә тарзәндир. Б. Мансуровун мәнзилдә мусигили әһвалатлар, ләтифәләр, һекәјәләр јазылмыш вәлләрә, Тәбриз миниатүр мәктәбинин рәсмләринә дә раст кәлмәк олур. Тәсәдүфи дејидир ки, һәр кун онун евинә јазычы, һәким, мусигишунас вә бир чох башга зијалы гонаг кәлир. Онлар Бәһрам мұәллимдән мәсләһәт алып, бөјүк марат доғуран китабларла — бәстәкарларың, мусигичиләрин јарадычылығындан бәһс едән нәшрләрлә таныш олурлар.

Москва, Ленинград, Таллин, Свердловск шәһәрләриндән, һабелә Болгарыстан, Маҗарыстан вә һиндистандан алынмыш мәктублар Б. Мансуровун китаб мұбадиләси сәһәсиндә кениш әлагаләриндән сөһбәт ачыр. Онун ингиләбдән әввәл јашамыш 500-ә јахын зијалынын бөјүк зәһмәтлә топладыгы фототәһкилләриндән Азәрбајҗан тарихи музејиндә истифадә едиләр.

Еһтијатда олан гвардија полковники, Бөјүк

Вәтән мұһарибәси вәтераны Ризван Зәјналовун кәңчләрлә һәрби вәтән-пәрвәрлик тәрбијәси сәһәсиндә апардыгы ишдә шәхси китабханасы онун кәмәјинә кәлир. Бурада 20 мин нүсхәјә јахын әдәбијјәт топланмышдыр. Китабларын әксәријјәти һәрби мөвзулардадыр. Р. Зәјналовун китабханасындан Баки гарнизонунун дејүшчүләри, китаб-сәвәрләр чәмијјәти илк тәшкилатларынын үзвәләри дә истифадә едирләр. Охучулар онун өзүнүн јаздыгы «Аловлу илләрдән галан мәктублар», «Гафғаз әтәкләриндән Берлиндәк», «Азәрбајҗанын Совет Иттифагы Гәһрәмәнлары», «Мұбариз кәңчликлә көрүш», «416-чы Таганрог дивизијасы», «Әскәр шәһрәти», «Совет Иттифагына хидмәт едирмә» китабларына да марат кестариләр. Р. Зәјналов БАМ-да чалышан һәмјәр-миләримизә 300-дән чох китаб көндәрмишдир.

СССРИ хаглары дәстләу сарајында бејнәл-миләл тәрбијә вә вәтән-пәрвәрлик тәрбијәси нәзәријјәси вә төчрүбәси шәбсинин рәһбери Р. Зәјналов шәһәримизин сәнәјә мұәссисәләриндә, елми идарә вә тәшкилатларында охучу конфранслары кечирилмәсиндә, китаб серкиләри вә дејүш шәһрәти музејләри тәшкилиндә дә фәәл иштирак едир. Онун өз китабханасындан һәдијјә вердији китаблар дејүш шәһрәти музејләринин гиймәтли експонатларына чеврилмишдир.

Шәхси китабхана сәһибләри топладылары әдәбијјәти охучуларын истифадәсинә вермәклә нәчи вә хејирхаһ иш көрүрләр. Лакин онлар бу ишдә бир сыра чәтинликләрлә гәршылашырлар. Китабларын охучуларә верилмәсини гејдә алмаг үчүн истифадә олунан каталог гутусуну вә гејдијјәт вәргәләрини һарадан тапмаы? Көһнәлмиш китаблары һарада тәмир етдирмәли? Бүтүн буналар китаб һавәскарларынын чидди дүшүнаурур.

Һазырда шәһәримиздә китаб тәмири емалатханасы јохдур, көһнәлмиш китаблары бәрпа етмәк үчүн мағазаларда хүсуси јалпышан, картон вә с. тапылмыш. Китабы тәмир едән вә чиддәләм сәдә дезкаһларә һәр бир һавәскарын еһтијачы вардыр. Әләгәдәр тәшкилатлар бу мәсәләләрин һәлли илә мөшгул олмалыдырлар.

Б. ХАСЫЈЕВ.